

Tlačová správa
Istanbul/Viedeň, 13. mája 2013

Bankový sektor CEE: odhodlanie prinesie ovocie

- **Banky v regióne CEE prekonal banky z eurozóny**
- **Solídna výnosnosť druhý rok po sebe**
- **Agregovaný ukazovateľ NPL v krajinách CEE v hodnote 10,1 %**
- **Poradie najvýznamnejších hráčov takmer nezmenené**

„Pokiaľ ide o rast a zisk, bankový sektor v strednej a východnej Európe (Central and Eastern Europe - CEE)¹ naďalej prekonáva západnú Európu. Príležitosti na rast a marže v regióne CEE sú stále výrazne vyššie. Nové smernice v oblasti bankovníctva platné v Európe a krajinách CEE prinesú tomuto regiónu nové výzvy,“ uviedol analytik Raiffeisen Bank International AG (RBI) a Raiffeisen Centrobank AG (RCB) v poslednom vydaní výročnej správy o bankovom sektore v regióne CEE s názvom „Commitment will be rewarded“ (Odhodlanie prinesie ovocie), ktorú vypracovala organizácia Raiffeisen Research. Správa bola predstavená na valnom zhromaždení Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR) v Istanbule.

„Celkový nárast úverov v krajinách CEE predstavoval v roku 2012 medziročne v eurách 14,8 %. Ďalší rok expanzií priniesol v CEE celkový skutočný nárast úverov za obdobie od 2010 do 2012 21,8 %. V eurozóne bol za rovnaké obdobie reálny nárast úverov negatívny. Celkový objem úverov v bankovom sektore v CEE sa v porovnaní s eurozónou zvýšil z 9,6 % v roku 2011 na 11,1 % v roku 2012. Pokiaľ ide o celkové aktíva, nárast v bankovom sektore CEE v porovnaní s eurozónou bol v roku 2012 najvyšší za posledných desať rokov,“ vysvetlil Gunter Deuber, riaditeľ sekcie CEE Research v Raiffeisen Research. Raiffeisen Research očakáva, že celkové bankové aktíva v roku 2013 prekročia hodnotu 2 500 miliárd EUR, čo by predstavovalo približne o 20 % viac, než sú celkové aktíva Priemyselnej a obchodnej banky Číny (ICBC – Industrial & Commercial Bank of China), ktorá bola v roku 2012 najväčšou bankou na svete.

V roku 2013 sa očakáva obrat ekonomického cyklu. Analytici Raiffeisen Research preto vidia potenciál na rast v oblasti úverov v druhej polovici roku 2013. Očakáva sa rast pomeru úverov k HDP šiestich alebo siedmich najrýchlejšie rastúcich bankových trhov v regióne CEE. Predpokladá sa, že na najvyšších priečkach v skupine rýchlo rastúcich trhov sa umiestni bankový sektor v Rusku s ročným nárastom úverov vo výške 13 % a v Poľsku s ročným nárastom úverov o 10 % (prognóza v euro podmienkach na obdobie 2013 - 2017). Za nimi bude nasledovať Česká republika, Slovensko, Rumunsko, Srbsko a Albánsko s celkovým ročným nárastom objemu úverov v rozpätí od 7 do 10 % v euro podmienkach (6 až 9 % v celkových menových podmienkach), ktoré budú v strednodobom horizonte pravdepodobne udržateľné.

Banky v CEE profitujú z väčších príležitostí na rast a z vyšších marží

Podľa analytikov pevný súhrnný zisk v bankovníctve v regióne CEE v rokoch 2011 a 2012 jednoznačne prekonal ukazovatele ziskovosti v bankovom sektore na globálnych rozvinutých

¹ Do regiónu strednej a východnej Európy (CEE) patria regióny strednej Európy (CE), konkrétne Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Slovensko a Slovinsko; ďalej krajiny juhovýchodnej Európy (South-eastern Europe – SEE), ako sú Albánsko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvátsko, Rumunsko a Srbsko; a Spoločenstvo nezávislých štátov (CIS – Commonwealth of Independent States) – Bielorusko, Rusko a Ukrajina.

trhoch a v eurozóne. Interpretácia dobrej ziskovosti za rok 2011 prostredníctvom ukazovateľa rentability aktív (RoA - Return on Assets) alebo rentability vlastného kapitálu (RoE - Return on Equity) sa v roku 2012 ešte zlepšila. Priemerný ukazovateľ RoE v bankových sektoroch CEE predstavoval v roku 2012 16 % (pre porovnanie v roku 2011 to bolo 15 %), zatiaľ čo priemerný ukazovateľ RoA sa v roku 2012 vyšplhal na 1,9 % (oproti 1,7 % v roku 2011).

„Ukazovateľ RoE za globálny bankový sektor v posledných rokoch predstavoval okolo 7 až 8 %. V rámci eurozóny sa po negatívnych číslach v roku 2011 ukazovateľ RoE v roku 2012 prehupol do mierne pozitívnych čísel. Preto banky v CEE s dobre rozloženým rizikom môžu zarobiť viac, než je ich cena kapitálu. V bankových sektoroch západnej Európy takýto výsledok možno dosiahnuť len ťažko. Je však tiež jednoznačné, že dobrú ziskovosť v bankovníctve v krajinách CEE ťahalo niekoľko trhov s výbornými dosiahnutými výsledkami,“ uviedol G. Deuber.

Na ruskom, poľskom a českom bankovom trhu sa v roku 2012 ukazovateľ RoA pohyboval v priemere na hodnote 1,7 až 1,8 %, zatiaľ čo ukazovateľ RoE sa v priemere priblížil hodnote 20 %. Dobrú ziskovosť bankového sektora v krajinách CEE v roku 2012 bolo možné dosiahnuť aj vďaka stabilnému vývoju ukazovateľa NPL v celom regióne.

Trhy CEE vykazujú veľmi rozdielne ukazovatele NPL

„Hoci v roku 2012 sa súhrnný ukazovateľ NPL za región CEE zvýšil len o 0,1 percentuálneho bodu a dosiahol hodnotu 10,1 %, celkový obraz týkajúci sa úrovne a vývoja NPL je dosť rôznorodý,“ vyjadril sa G. Deuber. Niektoré trhy spomedzi krajín CEE vykazujú ukazovateľ NPL vo výške 15 až 20 %. Na iných trhoch sa však NPL udržiava v rozpätí 4 až 8 %, čo je takmer nezmenená hodnota v porovnaní s rokom 2011. Preto úrovne NPL západoeurópskych bánk s dobre diverzifikovaným rizikom v regióne CEE nie sú veľmi vysoké. Pokiaľ ide o nárast ukazovateľov NPL, v regióne SEE sa v roku 2012 prejavil intenzívny nárast (až do 17,3 % v porovnaní so 14,5 % v roku 2011).

Podľa Raiffeisen Research majú vysoké ukazovatele NPL v Maďarsku a Slovinsku stále významný negatívny dopad na celkový región CE, keď zatieňujú stabilné alebo klesajúce hodnoty NPL v českom a slovenskom bankovom sektore. V regióne CIS má priemerný ukazovateľ NPL mierne klesajúcu tendenciu, konkrétne klesol zo 7,5 % v roku 2011 na 7 % ku koncu roka 2012.

Pokles ziskovosti v CEE nemožno porovnať s globálnou úrovňou alebo úrovňou krajín západnej Európy

Analytici zdôrazňujú, že relatívny pokles ziskovosti v bankovom sektore CEE, ktorý bol zaznamenaný od začiatku finančnej krízy, nemožno porovnávať s pozorovaným poklesom na globálnej alebo západoeurópskej úrovni. V globálnom meradle sa ziskovosť bankového sektora v posledných rokoch znížila približne na polovicu. V rámci eurozóny sa súhrnný ukazovateľ RoE v bankovom sektore po prepuknutí krízy pohybuje na menej než tretinovej úrovni v porovnaní s hodnotami pred krízou.

Prostredie s nízkymi úrokovými sadzbami, ktoré sa uplatňujú na viacerých trhoch CEE, bude pre banky problémom pravdepodobne aj v roku 2013. „Toto prostredie v krajinách CEE však pretrvá omnoho kratšie než v rámci eurozóny. Preto nevidíme žiadne náznaky ústupu západných bánk,“ dodal G. Deuber. Na konci roka 2012 súhrnná expozícia troch najvýznamnejších bankových sektorov v regióne CEE (rakúskeho, talianskeho a francúzskeho) dosiahla viac-menej úroveň z roku 2009.

Pomer úverov a vkladov v rámci CEE je omnoho nižší než v eurozóne

Takmer vo všetkých bankových sektoroch v rámci CEE sa pomer úverov ku vkladom (L/D – Loan to Deposit) naďalej držal na oveľa nižšej úrovni, než bola úroveň zaznamenaná v posledných rokoch rozmachu pred krízou. V priemere je ukazovateľ L/D v CEE, ktorý sa drží na úrovni 98 percent, oveľa nižší, než je súhrnná hodnota tohto ukazovateľa za eurozónu, pričom aj tu došlo v posledných rokoch k miernemu zníženiu (zo 112 % v roku 2007 na 105 % v roku 2012).

V strednodobej perspektíve odráža nedávny zaznamenaný pokles ukazovateľov L/D v CEE len obmedzenie energetickej úverovej aktivity v poslednej etape expanzie silného bankového sektora pred vypuknutím krízy. V prvých rokoch po vypuknutí krízy v regióne CEE stále výrazne prevyšovali vklady. Naproti tomu ukazovatele L/D v eurozóne sa približne za posledných desať rokov vždy pohybovali výrazne nad hodnotou 110 %. Výrazné vyrovnávanie ukazovateľa L/D v krajinách CEE v posledných rokoch (t. j. zníženie o 15 až 20 percentuálnych bodov) poukazuje na vysoký stupeň súvahovej flexibility v tomto regióne.

Navyše získavanie vkladov v CEE vykazovalo v rokoch 2011 a 2012 silné oživenie (po miernejšej expanzii zaznamenatej v rokoch 2008/09). Tento vývoj v eurozóne nebol pozorovaný. Väčšina medzinárodných bánk pôsobiacich v krajinách CEE považuje súčasnú bilanciu financovania za veľmi dobrú.

Poradie najvýznamnejších hráčov takmer nezmenené

Ak hovoríme o stratégiách jednotlivých bánk, celkový obraz za rok 2012 sa oproti roku 2011 veľmi nezmenil. UniCredit, RBI, Erste, SocGen a KBC aj naďalej tvoria päťicu najväčších západoeurópskych bánk pôsobiacich v CEE. UniCredit má s celkovými konsolidovanými aktívami v hodnote 121,6 miliárd EUR výrazný náskok. Za ňou nasledujú s malými rozdielmi RBI (84 miliárd EUR), Erste (83,4 miliárd EUR) a SocGen (78,6 miliárd EUR). Aj napriek znižovaniu investícií sa KBC umiestnila na piatej priečke s aktívami v hodnote 53,1 miliárd EUR, aj keď je tu výrazný odskok od prvých štyroch hráčov.

Je zrejmé, že v roku 2012 nezaznamenala žiadna banka rozširovanie svojej siete. Súhrnný počet pobočiek sa v celom regióne znížil v priemere o 4 %. Banky s divestičným programom, ako je KBC, očividne stratili najviac. V počte pobočiek je vedúcou bankou RBI pred UniCredit. RBI zvýšila počet svojich pobočiek v Poľsku v dôsledku akvizície poľskej banky Polbank, zároveň však znížila počet pobočiek na Ukrajine, v Maďarsku a Rumunsku.

V oblasti hlavných výnosov (čistý úrokový výnos a príjem z poplatkov a provízií) bol na čistý úrokový výnos vyvíjaný tlak z prostredia s nižšími sadzbami, zatiaľ čo slabší príjem z poplatkov a provízií je dôsledkom nižšieho objemu nových úverov v druhej polovici roka 2012. Banky s relatívne silnou účasťou v regióne CIS (t. j. UniCredit, RBI, SocGen, OTP) boli schopné obhájiť svoje celkové konsolidované výnosy vďaka Rusku vrátane výnosov z transakcií na Ukrajine, ktoré boli v podstate v roku 2012 medziročne stabilné. Na druhej strane banky s výhradnou expozíciou v regióne SEE (ako napríklad grécke banky) navyše zaťažené znížením aktív a agresívnejším nárastom vkladov, jednoznačne čelili najsilnejšiemu medziročnému poklesu. Pri regióne CE analytici pozorovali mierne klesajúci trend vo vývoji výnosov, ktorý sa evidentne najviac negatívne prejavil v Maďarsku a Slovinsku. Poľsko, Česká republika a Slovensko prispeli dobrými ziskami pre medzinárodné banky, aj keď zavedenie bankovej dane na Slovensku bolo negatívnym impulzom. „Banky s vyrovnaným zložením aktív v Rusku, Poľsku a

Českej republike mali mimoriadne dobrý základ pre stabilitu objemu a ziskov, kým banky s výhradnou expozíciou v regióne SEE, ktoré boli nútené nanovo vyvážiť činnosti v regióne SEE, utrpeli značnú ujmu,“ uviedol Jovan Sikimic, analytik RCB.

Väčšina bánk zastáva názor, že tak maďarské, ako aj rumunské trhy majú najviac problémov. Najnovší politický a hospodársky vývoj však dáva nádej, že sú už z najhoršieho von. J. Sikimic ďalej dodal: „Toto sa týka najmä rumunského bankového trhu, kde sa niektoré subjekty s dobrými výsledkami už pripravujú na pozitívny obrat – ako naznačuje aj predaj portfólia úverov pre domácnosti Citibank spoločnosti RBI alebo avizovaný predaj segmentu retailového bankovníctva RBS spoločnosti UniCredit.“ Odhodlaným hráčom hrajú do kariet aj prebiehajúce postupné zmeny v konkurenčnom prostredí v krajinách CEE (ktoré s nadšením sledujú subjekty špecializujúce sa na medzery v trhu).

Okrem veľkých akvizícií, ktoré sa črtali už v roku 2011, analytici RCB pozorovali niekoľko menších odpredajov investícií. UniCredit predala svoju kazašskú skupinu ATF Group a zredukovala svoj väčšinový podiel v najväčšej dcérskej spoločnosti Bank Pekao v Poľsku. Swedbank aj Erste siahli svoje prevádzky z ukrajinského trhu.

Správa o bankovom sektore v CEE je dostupná na nasledujúcej stránke:
<http://www.rbinternational.com/ceebankingreport2013>

V prípade ďalších otázok kontaktujte:

Ingrid Krenn-Ditz (+43-1-71 707-6055, ingrid.krenn-ditz@rbinternational.com) alebo
Anja Knass (+43-1-71 707-5905, anja.knass@rbinternational.com).
<http://www.rbinternational.com>, <http://www.rzb.at>

* * * * *

Raiffeisen Bank International AG (RBI) považuje za svoj domáci trh tak Rakúsko, kde predstavuje vedúcu korporátnu a investičnú banku, ako aj región strednej a východnej Európy (CEE – Central and Eastern Europe). V regióne CEE prevádzkuje RBI rozsiahlu sieť dcérskych bánk, lízingových spoločností a celú škálu ďalších špecializovaných poskytovateľov finančných služieb na 17 trhoch. RBI je jedinou rakúskou bankou, ktorá pôsobí vo svetových finančných centrách, a zároveň v Ázii, ktorá je ďalšou oblasťou zamerania skupiny. Spolu asi 61 000 zamestnancov poskytuje služby približne 14,2 miliónom klientov vo vyše 3 100 obchodných miestach, z ktorých prevažná väčšina sa nachádza v regióne CEE.

RBI je plne konsolidovaná dcérska spoločnosť spoločnosti Raiffeisen Zentralbank Österreich AG (RZB). RZB nepriamo vlastní približne 78,5 percent kmeňových akcií, zvyšok predstavujú voľne obchodovateľné akcie. Akcie spoločnosti RBI sú kótované na Viedenskej burze cenných papierov. RZB je centrálna inštitúcia skupiny Austrian Raiffeisen Banking Group, čo je najväčšia banková skupina v krajine. Slúži ako centrála pre celú RZB Group vrátane RBI. Raiffeisen Banking Group prevádzkuje v Rakúsku najväčšiu sieť bánk a má najväčší podiel na miestnom trhu, pokiaľ ide o poskytovanie služieb súkromným aj firemným klientom. Zamestnáva 25 000 ľudí a poskytuje služby 2,8 miliónom klientov.

* * * * *

Raiffeisen Centrobank je poprednou rakúskou investičnou bankou ponúkajúcou komplexné spektrum služieb a produktov súvisiacich s akciami, derivátmi, transakciami na akciovom kapitálovom trhu realizovanými prostredníctvom trhov s cennými papiermi, ako aj mimo trhu. S podporou siete Raiffeisen Investment banka ponúka poradenské služby v oblasti ECM a M&A vo viac než desiatich krajinách strednej a východnej Európy, ako aj v

Turecku. Raiffeisen Centrobank sa zameriava na trhy v regióne CEE, preto je odhodlaná svoje aktivity v tomto regióne neustále rozširovať. Banka navyše poskytuje exkluzívne a na mieru šité služby súkromného bankovníctva. Raiffeisen Centrobank je dcérskou spoločnosťou Raiffeisen Bank International AG.

Podrobnejšie informácie získate u nasledujúcej kontaktnej osoby:

Andrea Pelinka-Kinz (+43-1-51 520-614, andrea.pelinka-kinz@rcb.at), <http://www.rcb.at>